

Eszméletlen beteg hollétéről tájékoztatás

ÁEEK Egészségügyi Adatvédelmi Tudásközpont
állásfoglalása, #462

VERZIÓKÖVETÉS

Verziószám	Dátum	Módosította	Módosítások leírása
1.0	2020. szeptember 24.	Dr. Suba Ferenc Ügyvédi Iroda	Állásfoglalás első verziója

1. PROBLÉMA LEÍRÁSA

Ha az egészségügyi intézménybe szállítanak egy eszméletlen beteget, aki nem képes nyilatkozni, kit és milyen feltételekkel lehet tájékoztatni a hollétéről?

2. KONKLÚZIÓ - MEGOLDÁSI JAVASLAT

Az eszméletlen beteg hollétéről a közeli hozzátartozója (a házastárs, az egyeneságbeli rokon, az örökbefogadott, a mostoha- és a nevelt gyermek, az örökbefogadó-, a mostoha- és a nevelőszülő, a testvér, valamint az élettárs) vagy a gondozására köteles személy tájékoztatható.

Az eszméletlen kiskorú beteg hollétéről a szülője, a törvényes képviselője vagy a törvényes képviselő által megjelölt személy tájékoztatható.

Ha a betegnek az egészségügyi ellátással összefüggő döntései meghozatalában a támogatott döntéshozatalról szóló törvény szerinti támogatója van, akkor a támogató tájékoztatható az eszméletlen beteg hollétéről.

Ha a beteg korábban közokiratban, teljes bizonyító erejű magánokiratban vagy - írásképtelensége esetén - két tanú együttes jelenlétében megtett nyilatkozattal nem jelölt meg nyilatkozattételre jogosult személyt vagy nem zárt ki személyeket abból, hogy helyette a beleegyezés és a visszautasítás jogát gyakorolják vagy az egészségi állapotával kapcsolatos tájékoztatást megkapják, akkor az indokolásban felsorolt hozzátartozók kaphatnak tájékoztatást az eszméletlen beteg hollétéről.

3. INDOKOLÁS

A polgári jogban a cselekvőképesség fogalma azt fedi, hogy a természetes személy képes a tetteivel jogokat és kötelezettségeket szerezni saját maga és mások számára, így aktív és cselekvő részese a jogi viszonyoknak (pl. nyilatkozatot tehet, szerződést köthet). A cselekvőképesség szellemi érettségen (életkor, jártasság a mindennapi életben) és szellemi épségen (nincs vele született szellemi elmaradottsága, pszichés zavara), valamint belátási képességen (látja és tudja mérlegelni a lehetőségeket, tisztában van a döntése következményeivel) alapul. Ennek megfelelően a cselekvőképességnek vannak fokozatai:

- cselekvőképtelen: a 14 év alatti gyermek, valamint azok a 14 év feletti fiataikorú és 18 év feletti nagykorú személyek, akik cselekvőképességét bíróság kizárta (gondnokság alá helyezés). Ezen felül cselekvőképes személyek – gondnokság alá helyezés nélkül is – cselekvőképtelenné válnak átmenetileg („cselekvőképtelen állapot”), ha megszűnik az ügyeik viteléhez szükséges belátási képességük (kábitószeres vagy alkoholos befolyásoltság, műtéti altatás miatt, eszméletvesztéssel járó betegség vagy sérülés stb.), az állapot elmúltával azonban a cselekvőképesség is helyreáll.
- korlátozottan cselekvőképes: az a fiataikorú, aki a 14. életévét betöltötte már, de a 18. életévét még nem és a bíróság nem nyilvánította cselekvőképtelenné. Az a nagykorú is korlátozottan cselekvőképes – abban a körben, amelyben a bíróság a korlátozott cselekvőképességet megállapította –, akit a bíróság cselekvőképességet korlátozó gondnokság alá helyezett (a megfelelő ügykörök megjelölésével).
- cselekvőképes: minden nagykorú (18. életévét betöltött személy), akit nem helyeztek cselekvőképességet korlátozó vagy azt kizáró gondnokság alá. Nagykorúvá (és ezzel együtt cselekvőképessé) válhat az a személy, aki a 16. életéve betöltése után, de még a 18. életéve betöltése előtt házasságot kötött.

Az eszméletlen beteg tehát átmenetileg cselekvőképtelen, amelynek időtartama alatt egyes jogait – bizonyos körben – más személy gyakorolhatja vagy pedig a jogszabályok egyes más személyek számára bizonyos jogosultságokat biztosítanak. Ezek a személyek e jogok gyakorlása érdekében tájékoztatást kaphatnak az eszméletlen beteg hollétéről az alábbiak szerint:

Az Eütv. 11. § (2) bekezdése szerint „a beteg megtilthatja, hogy a gyógykezelésének tényét vagy a gyógykezelésével kapcsolatos egyéb információt más előtt feltárják. Ettől csak a gondozása érdekében, közeli hozzátartozója vagy a gondozására köteles személy kérésére lehet eltekinteni”. Az eszméletlen beteg hollétéről tehát a közeli hozzátartozója (a házastárs, az egyeneságbeli rokon, az örökbefogadott, a mostoha- és a nevelt gyermek, az örökbefogadó-, a mostoha- és a nevelőszülő, a testvér, valamint az élettárs) vagy a gondozására köteles személy tájékoztatható.

Az Eütv. 11. § (4) bekezdése szerint – a 11. § (2) bekezdésében írtakon felül – „a kiskorú betegnek joga van arra, hogy szülője, törvényes képviselője, illetőleg az általa vagy törvényes képviselője által megjelölt személy mellette tartózkodjon”. Az eszméletlen kiskorú beteg hollétéről tehát a szülője, a törvényes képviselője vagy a törvényes képviselő által megjelölt személy tájékoztatható.

Az Eütv. 15. § (3a) bekezdése szerint „ha a betegnek az egészségügyi ellátással összefüggő döntései meghozatalában a támogatott döntéshozatalról szóló törvény szerinti támogatója van, a beteg kérelmére a tájékoztatás során biztosítani kell támogatója jelenlétét”, emiatt a támogató tájékoztatható az eszméletlen beteg hollétéről.

Az egyébként cselekvőképes beteg közokiratban, teljes bizonyító erejű magánokiratban vagy – írásképtelensége esetén – két tanú együttes jelenlétében megtett nyilatkozattal

- a) megnevezheti a cselekvőképtelensége esetén nyilatkozattételre jogosult személyt vagy személyeket, továbbá
- b) kizárhat személyt vagy személyeket abból, hogy helyette a beleegyezés és a visszautasítás jogát gyakorolja/gyakorolják vagy az egészségi állapotával kapcsolatos tájékoztatást megkapja/megkapják.

Ha az eszméletlen beteg korábban nem tett az előző bekezdés szerinti nyilatkozatokat, akkor a megjelölt sorrendben az alábbi személyek kaphatnak tájékoztatást a hollétéről:

- a) a beteg törvényes képviselője, ennek hiányában
- b) a beteggel közös háztartásban élő, cselekvőképes
 - házastársa vagy élettársa, ennek hiányában
 - gyermeke, ennek hiányában
 - szülője, ennek hiányában
 - testvére, ennek hiányában
 - nagyszülője, ennek hiányában
 - unokája;
- c) a b) pontban megjelölt hozzátartozója hiányában a beteggel közös háztartásban nem élő, cselekvőképes
 - gyermeke, ennek hiányában
 - szülője, ennek hiányában
 - testvére, ennek hiányában
 - nagyszülője, ennek hiányában
 - unokája.

4. **ALKALMAZOTT JOGSZABÁLYOK**

1. AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2016/679 RENDELETE (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet)
2. A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.)
3. Az egészségügyről szóló 1997. évi CLVII. törvény (Eütv.)